

SASKAŅOTS:
ar Daugavpils pilsētas domes
2020. gada 11. jūnija
lēmumu Nr.222

Pārskata ziņojums par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas darbību 2019. gadā

**DAUGAVPILS
IR ĢIMENE**

DAUGAVPILS PILSĒTAS BĀRIŅTIESA
Pārskats par darbu 2019. gadā

Informācija par bāriņtiesas sastāvu 2019. gadā

Daugavpils pilsētas bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kurā 2019. gadā strādāja 14 darbinieki: bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietiece, 9 bāriņtiesas locekļi, sekretāre- lietvede, bāriņtiesas sēžu sekretāre un arhivists.

Divpadsmit darbiniekiem ir otrā līmeņa augstākā izglītība, no tiem septiņiem darbiniekiem ir divas augstākās izglītības, tai skaitā pieciem darbiniekiem ir maģistra grādi (1- sociālajā darbā, 1- pedagogijā, 1- sabiedrības un iestāžu vadībā, 2- tiesību zinātnēs).

Bāriņtiesa savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem un publisko tiesību principiem. Bāriņtiesai jāveic nepieciešamās darbības un jānodrošina, lai ikviens bērns un persona ar ierobežotu rīcībspēju tiktu pasargāta no tiesību pārkāpumiem.

DAUGAVPILS
IR ĢIMENE

DAUGAVPILS PILSĒTAS BĀRIŅTIESA
Pārskats par darbu 2019. gadā

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI

	2016.	2017.	2018.	2019.
Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits	1449	1502	1572	1691
Pārskata gada laikā ierosināto lietu skaits	281	293	253	258
Pieņemto lēmumu skaits	658	634	562	671
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītās vēstules	6499	6354	6691	7807
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: saņemtās vēstules/iesniegumi	5815	5078	5326	5778
Piedalīšanās visu instanču tiesās civillietās, krimināllietās un administratīvajās lietās	427	349	286	293
Atceltie bāriņtiesas lēmumi	0	0	0	0

Atsevišķu kategoriju lietas

AIZGĀDĪBAS TIESĪBU PĀRTRAUKŠANA UN ATJAUNOŠANA

	2017.	2018.	2019.
PĀRTAUKTAS Vecāku skaits	51	39	31
Bērnu skaits	68	54	44
ATJAUNOTAS Vecāku skaits	14	13	13
Bērnu skaits	19	18	19

Situācijas apraksts:

Pateicoties mūsu pašvaldībā strādājošo profesionāļu komandas preventīvajam darbam, kā arī mūsu pašvaldībā ieviestajiem pakalpojumiem „Sociālās rehabilitācijas, atbalsta un konsultatīvās programma ģimenēm ar bērniem krīzes situācijā, audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem”, 2019. gadā salīdzinājumā ar 2017. gadu un 2018. gadu ir samazinājies personu (vecāku) skaits, kuriem tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības.

Atsevišķu kategoriju lietas

Bērnu ārpusģimenes aprūpe kopā

	2017.	2018.	2019.
Kopā, tai skaitā:	290	279	263
Atrodas audžuģimenēs	43	51	71
Atrodas aizbildnībā	188	178	164
Atrodas aprūpes iestādēs	59	50	28

2017. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 290 bērni

2018. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 279 bērni

2019. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 263 bērni (par 16 bērniem mazāk)

Atsevišķu kategoriju lietas

Iemesli bērnu ārpusģimenes aprūpei 2019. gadā

	Pārtrauktas aizgādības tiesības vecākiem	Pēc vecāku lūguma (slimības dēļ)	Nepilngadīgi vecāki	Domstarpības ar vecākiem	Sakarā ar vecāka nāvi
Audzūģimēnē ievietoti	29	-	-	-	-
Aizbildnībā	21	3	2	0	1
Iestādē	7	-		-	-

Situācijas apraksts:

Kopā ārpusģimenes aprūpe 2019. gadā nodrošināta 57 bērniem. Galvenokārt ārpusģimenes aprūpe nodrošināta ģimeniskā vidē, atbilstoši Latvijā īstenotajai deinstitucionalizācijas (turpmāk-DI) politikai.

Atsevišķu kategoriju lietas

DI īstenošana - ārpusģimenes aprūpe 2019. gadā

	2017.	2018.	2019.
Audžuģimeņu skaits mūsu pašvaldībā	11	12	19
Bērnu skaits audžuģimenēs kopā	43	51	71

Situācijas apraksts:

Uz doto brīdi Latvijā tiek īstenota DI politika, kā arī kampaņas un projekti, kuru mērķis ir nodrošināt bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē - pie aizbildņa vai audžuģimenē, nevis bērnu aprūpes iestādē.

Daugavpils pilsētas pašvaldība aktīvi iesaistās visos projektos saistībā ar DI īstenošanu, ir pieņemti saistošie noteikumi par esošo pabalstu palielināšanu un jaunu pabalstu ieviešanu audžuģimenēm.

2019. gada nogalē audžuģimenēs ievietots 71 bērns. Daugavpils pilsētas pašvaldības audžuģimenēs- 19, tajās kopā dzīvo 24 bērni, no kuriem 8 bērni ir Daugavpils pašvaldības bērni, bet 16 no citām pašvaldībām. Citās pašvaldībās funkcionējošajās audžuģimenēs dzīvo 63 Daugavpils pašvaldības bērni. Audžuģimeņu skaits sāka būtiski palielināties 2019. gadā, taču joprojām to skaits nav pietiekams, tāpēc bāriņtiesa izmanto citu pašvaldību audžuģimeņu resursus.

Atsevišķu kategoriju lietas

Adopcija

	2017.	2018.	2019.
Adoptētāju skaits Personas	25	23	11
Atzīts, ka adopcija atbilst bērna interesēm	11 7-audzģimenē 2-aizbildnībā 1-institūcijā 1-otrs laulātais adoptē	16 5-audzģimenē 3-institūcijā 8-otrs laulātais adoptē	7 2-audzģimenē 1-aizbildnībā 2-institūcijā 2-otrs laulātais adoptē
Adoptēto bērnu skaits (no ārpusģimenes uz ārvalstīm)	9	2	0

Situācijas apraksts:

2018. gada 8. novembrī stājās spēkā Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr.667 „Adopcijas kārtība”, kuri paredz, ka ārvalstu iedzīvotājs var adoptēt dzīvesbiedra bērnu, bērnu, ar kuru ir radnieciski sakari, kā arī bērnu, kurš uzturas institūcijā. Taču ārzemnieks vairs nevar adoptēt bērnu no audzģimenes (izņēmumi-radniecība).

Atsevišķu kategoriju lietas

Aizgādībā esošās personas un aizgādņi

	2017.	2018.	2019.
Personas, kurām ierobežota rīcībspēja kopā	255	268	294
Personas, kurām ierobežota rīcībspēja 2019. gadā	27	32	59
Aizgādņi	244	254	281

Situācijas apraksts:

Personu skaits, kurām ar tiesas spriedumu ir ierobežota rīcībspēja, būtiski palielinājās. Tas ir saistīts ar normatīvo aktu grozījumiem: fizisko datu aizsardzības, pārstāvības noformēšanas prasību palielināšanos (Latvijas Pasts, kredītiestādes).

Aizgādņi, kurus saista radniecība ar personu, kurai ierobežota rīcībspēja – ir 256.

Aizgādņi, kurus nesaista radniecība ar personu, kurai ierobežota rīcībspēja – ir 25, no tiem 3 ir sociālie darbinieki, strādājošie Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādē „Sociālais dienests”, Daugavpils pensionāru sociālās apkalpošanas teritoriālajā centrā un Valsts sociālās aprūpes centrā "Latgale" filiālē "Mēmele".

Aizgādņi, atšķirībā no aizbildņiem, joprojām nesaņem valsts pabalstus un atlīdzības no valsts budžeta. Jāatzīmē, ka vairākas Latvijas pašvaldības saistošajos noteikumos ir noteikušas ikmēneša pabalstu aizgādņiem par aizgādņa pienākumu veikšanu.

Atsevišķu kategoriju lietas
Nepilngadīgie ārzemnieki

	2016.	2017.	2018.	2019.
Bērnu skaits, kuru intereses pārstāvēja bāriņtiesa	56	14	12	8

Situācijas apraksts.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 6. panta piekto daļu, nepilngadīgo personu bez pavadības (kas vēlas saņemt bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā) personiskajās un mantiskajās attiecībās patvēruma procedūras laikā pārstāv bāriņtiesa vai tās iecelts aizbildnis, vai bērnu aprūpes iestādes vadītājs.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 50.⁸ panta otro daļu izraidīšanas procedūras laikā nepilngadīgu ārzemnieku, kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, personiskajās un mantiskajās attiecībās pārstāv bāriņtiesa vai tās iecelts aizbildnis, vai bērnu aprūpes iestādes vadītājs.

2019. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu nepilngadīgu ārzemnieku bez pavadības, kas nelikumīgi šķērsoja Latvijas valsts robežu un tika aizturēti, skaits ir samazinājies. Vienīgais Valsts robežsardzes centrs Latvijā, kur var uzturēties aizturētie ārzemnieki atrodas Daugavpilī, līdz ar ko visus nepilngadīgos ārzemniekus, kuri ir bez pavadības un ir aizturēti, personiskajās un mantiskajās attiecībās pārstāvēja bāriņtiesa.

Sadarbībā ar Valsts robežsardzi, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, bāriņtiesa pieņem lēmumus nepilngadīgo ārzemnieku bez pavadības un patvēruma meklētāju jautājumos.

17.09.2019. Bāriņtiesa, kopā ar Valsts robežsardzi un Tiesībsarga biroju nogādāja bērnu uz Vjetnamu, kurš nelegāli nokļuva Latvijā (pasākumi tiek finansēti no ES līdzekļiem).

Pārējie lēmumi 2019. gadā

Lietu kategorijas	2016.	2017.	2018.	2019.
Lēmumi par bērna vārda, uzvārda vai tautības ieraksta maiņu	10	7	6	8
Atzinumi tiesai strīdos par aizgādības, saskarsmes tiesības īstenošanu	27	23	26	25
Lēmumi par pabalstu, pensijas pārtraukšana un piešķiršana	20	17	13	16
Lēmumi par bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju mantisko interešu nodrošināšanu	96	88	81	110
Lēmumi par nodokļu atvieglojumu pārtraukšanu/piešķiršanu	7	10	7	5
Lēmumi par viesģimenes statusa piešķiršanu/atņemšanu/izbeigšanu	9	1	7	15

Bāriņtiesas īstenotās aktivitātes 2019. gadā

- Bāriņtiesa regulāri sniedz priekšlikumus Latvijas Pašvaldību savienībai u.c. saistībā ar likumprojektu izstrādi, normatīvo aktu grozījumiem.
- Bāriņtiesa 2019. gadā aktīvi piedalījās Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupā.
- Pateicoties Daugavpils pilsētas pašvaldībā strādājošo profesionāļu komandas darbam 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu ir samazinājies bērnu skaits, kurus bāriņtiesai bija jāšķir no ģimenēm (2018- 54 bērni, 2019- 44 bērni).
- Maksimāli lielākam bez vecāku gādības palikušo bērnu skaitam nodrošināta iespēja dzīvot ģimeniskā vidē- audžuģimenē, pie aizbildņiem.
- Institūcijās 2019. gada sākumā bija ievietoti 50 bērni, tagad 28, no kuriem 22 Sociālo pakalpojumu centrā bērniem un jauniešiem „Priedīte”, 6 - VSAC „Latgale” filiālē „Kalkūni”.
- Daugavpils pilsētas pašvaldībā palielinājās audžuģimeņu skaits, no 12-2018. gadā līdz 19-2019. gadā.
- Ir palielinājies starptautisko gadījumu skaits, kad bāriņtiesa sadarbojas gan ar Tieslietu ministriju, gan pa tiešo ar ārvalstu sociālo dienestu speciālistiem un tiesām (problēmas ar bērnu audzināšanu un situācijās, kad vecāki viens no otra nolaupa bērnus). Piemēram, tika panākts, ka 30.10.2019. Lielbritānijas sociālā dienestu pārstāvji atveda bērnu uz Daugavpili un nodeva vecvecākiem.

- Bāriņtiesa 2019. gadā aktīvi iesaistījās izveidotās sociālās rehabilitācijas, atbalsta un konsultatīvās programmas ģimenēm ar bērniem krīzes situācijā, audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem, uzlabošanā un 2019. gada 7. februāra Domes Sociālo jautājumu komitejas sēdē sniedza informatīvo ziņojumu par paveikto un savus priekšlikumus par turpmāko darbu, kā arī piedāvāja jaunu pakalpojumu pašvaldības iedzīvotājiem: „**AGRĪNĀS INTERVENČES PAKALPOJUMS**”.

Agrīnās intervences pakalpojuma **netiešais mērķis** ir vardarbības prevence.

Zīdaiņu un mazuļu skoliņa sociālās sistēmas ietvaros tiek veidota ar mērķi veicināt vecāka un bērna piesaisti, uzlabot bērnu aprūpes prasmes, novērot vecāka spēju sniegt mazulim aprūpi un gādību.

Zīdaiņu un mazuļu skoliņas klientu mērķa grupa ir māmiņas un tēti, kuri ir nonākuši sociālā dienesta redzes lokā un kuriem ir zīdains vai mazulis vecumā līdz 3 gadiem.

Pakalpojums tika ieviests un pieejams pašvaldības iedzīvotājiem.

- 2019. gadā bāriņtiesa vadīja darba grupu priekšlikumu sniegšanai Sociālo pakalpojumu centrā bērniem un jauniešiem „Priedīte” esošo bērnu labklājības uzlabošanai, kā arī strādāja citās izveidotajās darba grupās.
- 2019. gadā bāriņtiesa iesniedza Domei priekšlikumus par bez vecāku gādības palikušo bērnu atbalstu pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās, kā arī par personām ar ierobežotu rīcībspēju iecelto aizgādņu atbalstu.
- 2019. gadā bāriņtiesa piedalījās Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas rīkotajās konferencēs un prezentēja Daugavpils pilsētas pašvaldību kā labās prakses piemēru.
- Ņemot vērā, ka bāriņtiesas darbs saistīts ar nepilngadīgu ārzemnieku bez pavadības interešu pārstāvību, pēc Domes Attīstības departamenta uzaicinājuma, bāriņtiesa piedalījās projektos:

DAUGAVPILS
IR ĢIMENE

DAUGAVPILS PILSĒTAS BĀRIŅTIESA
Pārskats par darbu 2019. gadā

**Bāriņtiesas sniegtie bezmaksas pakalpojumi un juridiskā
palīdzība iedzīvotājiem 2019. gadā**

- Bāriņtiesas sniedz iedzīvotājiem palīdzību pieteikumu par adopcijas apstiprināšanu sastādīšanā.
- Bāriņtiesas sniedz iedzīvotājiem palīdzību pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežošanu sastādīšanā.
- Bāriņtiesa sniedz iedzīvotājiem palīdzību pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību sastādīšanā.
- Bāriņtiesas sniedz iedzīvotājiem palīdzību uzturlīdzekļu pieprasīšanas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda jautājumos.

Pasākumi 2020. gadā

Galvenās bāriņtiesas prioritātes 2020. gadā ir:

- preventīvā darba turpināšana un uzlabošana, ar mērķi samazināt bērnu skaitu, kuri jāšķir no ģimenēm;
- nodrošināt maksimāli lielākam bez vecāku gādības palikušo bērnu skaitam iespēju dzīvot ģimeniskā vidē-
audžuģimenē, pie aizbildņiem.
- ▶ Bāriņtiesa turpina aktīvi iesaistīties visos pasākumos saistībā ar bērnu, ģimeņu un personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un interešu aizsardzību un nodrošināšanu, sadarbojas ar nevalstiskām organizācijām-
SAIF, Fonds «PLECS», LATVIJAS SARKANAIS KRUSTS, Muna Sāta, SOS bērnu ciemati, u.c.

Ar cieņu,

bāriņtiesas priekšsēdētāja

Elita Praņevska